

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΔΥΟ ΚΟΥΤΩΝ

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

— Όταν θα σηκωθεί, με το καλό, η προληπτική λογοκρισία του πολιτικού Τύπου, έχω την ιδέα πώς πρέπει να ιδρυθῆ μία νέα λογοκρισία. Ἡ λογοκρισία τοῦ φιλολογικοῦ Τύπου!

— Προληπτική κι' αὐτή;

— Προληπτική, βέβαια! Διαφορετικά δὲν κάνουμε τίποτα...

— Καὶ τί λόγο θάχῃ μιὰ τέτοια λογοκρισία; Τὰ περιοδικὰ αὐτὰ, καθὼς ξέρεις, δὲ δημοσιεύουνε οὔτε εἰδήσεις, οὔτε ἄρθρα, πὺν νὰ μποροῦν νὰ βλάψουν τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου.

— Λάθος κάνεις, φίλε μου! Δημοσιεύουν ποιήματα, διηγήματα, κριτικές. Θαρρεῖς λοιπὸν πὺς ἓνα ποίημα, ἓνα διήγημα; μιὰ κριτική, δὲν μποροῦν νὰ βλάψουν τὸν τόπο; Μποροῦν μάλιστα καὶ νὰ τὸν χαντακώσουν, περισσότερο ἀπὸ μιὰ πολιτικὴ εἰδηση κι' ἓνα πολιτικὸ ἄρθρο. Κι' ὄχι μοναχὰ στὶς ἐξαιρετικὲς στιγμὲς, πὺν περνοῦμε. Αὐτὰ μποροῦν νὰ τὸν χαντακώσουν σὲ κάθε στιγμή καὶ σὲ κάθε περίσταση.

— Καὶ πὺς τὴ φαντάζεσαι, παρακαλῶ, αὐτὴ τὴ λογοκρισία;

— Ἀπαράλλαχτα σὰν τὴν ἄλλη. Νὰ σβύνονται δηλαδὴ τὰ ἐπιλήψιμα. Φαντάσου ἄξαρνα ἓνα φιλολογικὸ περιοδικό. Τὸ ἀνοίγεις. Ἀρχίζει μ' ἓνα ποίημα. Διαβάξεις δυὸ στίχους, ἔπειτα μισὴ στήλη λευκή, ἔπειτα ἓναν ἄλλον στίχο ἢ καὶ μισόν, ἔπειτα πάλι λευκό, ἔπειτα τὴν ὑπογραφή, ἢ καὶ καμμιάν ὑπογραφή. Ἔτσι ἓνα ποίημα ἐπιλήψιμο μπορεῖ νὰ παρουσιασθῆ καὶ σὰν ἀριστούργημα. Ὁ ἀναγνώστης, ἐννοεῖται, συμπληρώνει τὰ κενὰ μὲ τὴ φαντασία του καὶ τὰ συμπληρώνει μιὰ χαρά.

— Μὰ θὰ τὸ δεχτῆ αὐτὸ ὁ ποιητὴς;

— Ἴσια - ἴσια! Ὄταν καταλάβῃ τὸ καλό, πὺν τοῦ κάνει ὁ λογοκριτὴς, θὰ πῆ κι' «εὐχαριστῶ». Μήπως τάχα μερικοὶ κομματιασμένοι στίχοι τοῦ Σολωμοῦ δὲν εἶναι δόξα του καὶ τιμὴ του;

— Ἄς εἶναι τέλος πάντων! Ἀπὸ ἓνα ποίημα μποροῦν νὰ μείνουν δυὸ καλοὶ στίχοι, μιὰ ὡμορφὴ λέξη ἢ καὶ τὸ μότο ἀκόμη ἑνὸς μεγάλου ποιητῆ, πὺχει στὴν ἀρχή, ἢ καὶ μοναχὰ ἢ ὑπογραφή, ὅταν εἶναι κάποιο πετυχημένο ψευδώνυμο. Ἀπὸ μιὰ κριτικὴ ὅμως, τί θὰ βγάλῃ καὶ τί θ' ἀφίση ὁ λογοκριτὴς;

— Θὰ βγάλῃ κι' ἀποκεῖ τὰ ἐπιλήψιμα. Τὸ καθεὶ δηλαδὴ, πὺν μπορεῖ νὰ ἐκθέσῃ τὴ νοημοσύνη τῆς φυλῆς ἢ νὰ βγάλῃ στὴ μέση ἐπικίνδυνα ἐπαγγελματικὰ μυστικά.

— Κι' ἂν εἶναι ὅλο τὸ κείμενο ἐπιλήψιμο, τί θὰ γίνῃ;

— Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὅλο! Οἱ κριτικοὶ μας συνειθίζουν ν' ἀραδιάζουν καὶ πολλὰ ξένα καὶ δοξασιμένα ὀνόματα, πὺν παίζουνε, δίχως νὰ τὸ θέλουν, τὸ ῥόλο τοῦ «μπαρμπά μου τοῦ ψεύτη». Ὁ λογοκριτὴς μπορεῖ νὰ βγάλῃ ὅλα τ' ἄλλα καὶ ν' ἀφίση τὰ μεγάλα ἀ-

τὰ ὀνόματα καὶ τὰ λόγια τους. Ἔτσι καμμιά κριτικὴ δὲ θάναι γιὰ πέταμα καὶ ἀπ' τὴν καθεμιὰ θάχῃ κανεὶς πάντα νὰ μάθῃ κατιτί. Φαντάζεσαι, κοντὰ στ' ἄλλα, πόσο δυὸ σοφὰ λόγια θὰ φαντάζουν μέσα σ' ἓνα λευκό, ἄγνὸ πλαίσιο, ἀντὶ νὰ πνίγωνται μέσα σ' ἓνα πυκνὸ καὶ ἐπιλήψιμο κείμενο.

— Καὶ μὲ τὸ διήγημα; Τί θὰ γίνῃ μὲ τὸ διήγημα;

— Ἐδῶ ἴσια - ἴσια τὸ ἔργο τοῦ λογοκριτῆ μου φαίνεται πὺ εὐκόλο ἀκόμα. Πολλὸ συχνὰ ὅλο τὸ διήγημα εἶναι ἓνας τίτλος. Τὸ κείμενο, τίς περισσότερες φορὲς, δὲν προσθέτει τίποτα. Ἐνας τίτλος λοιπὸν, ἓνας μικρὸς διάλογος, δυὸ γραμμὲς στὸ τέλος, γιὰ ὅσους εἶναι περιεργοὶ νὰ μάθουν τὴ λύση, ἰδοὺ τὸ διήγημα! Τὸ ρουφῆς μονοστιγμῆς καὶ χαίρεσαι. Δὲ φαντάζεσαι πόσο θὰ προειδέψῃ τὸ εἶδος μὲ τὸν τρόπον αὐτόν. Τὸ κλάδεμα δὲ δυναμώνει μόνο τὰ δέντρα...

— Καλὰ δὲ αὐτὰ. Μὰ δὲ μοῦ λές, σὲ παρακαλῶ, τί θὰ καταντήσῃ ἓνα περιοδικό μὲ μιὰ τέτοια λογοκρισία; Ποιὸς θὰ τ' ἀγοράζῃ πιά;

— Ὅλοι! Κοθέννας θάχῃ μαζί τὸ περιοδικό του καὶ τὸ σημειωματάριό του. Θὰ εἶναι ἓνα εἶδος περιοδικό — ἀζέντα. Καὶ πὺ ξέρεις; Μέσα στὰ λευκὰ τῶν στηλῶν τους μποροῦν νὰ γραφοῦνε πράματα, πὺν δὲ θὰ τὰ γραφαν ποτέσ οἱ συνεργάτες του. Μιὰ δυσκολία μονάχα εἶναι στὴ μέση, μιὰ μεγάλη δυσκολία, κι' αὐτὴ δὲν τὴ συλλογίσθηκες.

— Ποιὰ δυσκολία;

— Τὸ ποιὸς θὰ τὴν κάμῃ αὐτὴ τὴ λογοκρισία. Βλέπεις ἐσὺ κανέναν; Ἐδῶ σὲ θέλω! Γιὰ συλλογίσου λιγάκι.

— Τί νὰ συλλογισθῶ; Ἐμένα ὁ καταλληλότερος μοῦ φαίνεται ὁ κ. Βιρβίλης. Νὰ μείνῃ ὁ ἴδιος! Εἶναι τὸ καλλίτερο ψαλίδι τῆς Ἀθήνας.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ρωσσία. — Στὸ ἑλληνικὸ κοινὸ ὁ Ἀλέξανδρος Κουρπὴν ἓνας ἀπὸ τοὺς καλλίτερους σύγχρονους Ρώσσοις λογοτέχνες, ὁ συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος πὺν σήμερα ἀρχίζουμε τὴ δημοσίευσή του, εἶναι ἄγνωστος. Ἐκεῖ πὺν πολλὰ ἀπ' τὰ ἔργα τοῦ Τσέχωφ, τοῦ Γκόρκυ, τοῦ Ἀντρέιεφ μεταφρασθήκανε στὴ γλῶσσα μας, κανένα ὡς τὴν ὥρα ἔργο τοῦ Κουρπὴν δὲν εἶδε τὸ φῶς στὴν Ἑλληνική.

Ὡς τόσο ὁ Ἀλέξανδρος Κουρπὴν εἶνε μεγάλος γηγενὴς. Οἱ Ρώσοι κριτικοὶ τὸν βάζουν ἀπάνω ἀπ' ὅλους τοὺς σημερινὸς λογοτέχνες. Οἱ Ρώσοι τὸν λένε ζωντανὸ πνεῦμα κι' ἀλήθεια, μέσα στὴν ἀρροστικὴ ἰδεολογία πὺν ἐπικράτησε ὀλίγελα στὴ Ρωσικὴ φιλολογία μὲ τὴν ἀπογοήτευσή πὺν ἀκολούθησε τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1905, πλάγι στὴν αἰώνια γκορίνια τοῦ Γκόρκυ καὶ τίς ἀθλίαιες κατάρες τοῦ Ἀντρέιεφ, κοντὰ τὴν ἀποκτεῖνὰ προτίεσση τοῦ Μπαλμὺν ὁ Κουρπὴν εἶν' ὁ μόνος Ρώσσοις λογοτέχνης πὺν δὲν νεύσασε, δὲν ἔπαθε ψυχικὰ ἀπ' τὴν ἄλιβερό τύχη πὺν ἔλαχε τοῦ λαοῦ του, ὅσοι ἀπ' τὸ μεγάλο, μὰ ἀνυχολό-

γητο εκείνο κίνημα. "Εμεινε σταθερός ορθολογιστής, εκυριόρχησε σιδή αιτημά του, και ποτέσ δέν έβγαλε έστειρικέσ κρηνγέσ.

"Εκείνο πού ξεχωρίζει σιδή έργο τού Κουπρήν είναι ό βαθύσ ρεαλισμόσ, ή ζώντάνια τών τύπων και τών εικόνων του. Τό έργο του είναι ξένο πρόσ κάθε άστεινικό μυστικισμό πρόγμα σπάνιο σιδή Ρωσική φιλολογία. Σιδή ζοφερή Κιμέρια νύχτα τής πατρίδασ του ό Κουπρήν έχουε μιή σάλα φωτόσ άπ' τή πλημμυρισμένα από ζωή και ήλιο, μεσημερινά μεσημέρια.

'Απ' τή έργα τού Κουπρήν πού άριθμούν πολλέσ εκδόσεισ σιδή Ρωσία, ξεχωρίζει «Ο λάκκοσ» μυθιστόρημα πού δίνει τέλειο τύπο τής Ρωσίδασ γυναικασ τού δρόμου και πού θεωρείται τό άριστούργημά του. "Εργο μεγάλησ τέχνησ είναι κι' ή «Σουλαμής», πού τό θέμα τής είναι παρμένο άπ' τό περιήρημο «άσμα άσμάτων» τής γραφήσ.

Μ' όλο πού σιδή έργο του δυνατά ξεχωρίζει άπ' τούδ άλλουσ συμπαιριώτεσ του, ό Κουπρήν, ώσ τόσο μένει Ρώσοσ σιδή θάθοσ. Σιδή πολεμικά του διηγήματα μιλεί ή πάντα μεγάλη, ή παθητική ειρηνοφιλη ρωσική ψυχή.

Μιή σειρά διηγημάτων του άπ' τή ζωή τών Έλλήνων τής Κομμαίασ, τών ήρωικών Έλλήνων τής Μπαλακλαβάσ, θά μασ δώσει τώρα κοντά ή εταιρεία ό «Τύποσ», σέ μετάφραση, άπό τό πρωτότυπο, τού κ. Σταύρου Κανονίδη.

Γ α λ λ ί α.— «Ένα μυθιστόρημα αγάπησ σιδή Γιόβω» είναι ένα μυθιστόρημα τού Robert Chauvelot άπουι ό πάθοσ τής αιώνιασ ανθρωπίνησ ψυχής κι' οι επιστημονικοί και φιλοσοφικοί στοχασμοί έχουν επίσησ τό μέρος τουσ.

"Ενασ Όλλαντόσ καθηγητήσ θοίσκεται σιδή Γιόβω και καταγίνεται με τή μελέτη τών όστων τού πιθηκανθρώπου—άτιού τού, κατά τή Δαρβινική θεωρία, προγόνου μασ. Σιδή μεταξύ θυμοσ ανακαλύπτει κάτι άλλο: πώσ δηλαδή ή γυναίκα του, μιή θεριμή κι' όμορφότατη Γιαννέζα μιγάδα πού τηνέ λατρεύει, τόν άπαιτούσε με κάποιον. "Ομωσ ή μιή δυστυχία, άπως συνήθωσ, φέρνει την άλλη. "Ο φτωχόσ καθηγητήσ δέ γάνει την γυναίκα του μονάχα, παρά μιή καινολογία άσπιθολία τού τρώει τή σωθικά του κι' άπειλεί νά τονέ στερόσει κι' άπό τή μόνη παρηγοριά πού τού είχε άπομείνει. Οι έποχέσ τών διαφόρων νερονότων τής ανζυγικήσ άπιστίασ έχουνται έτοι. πού ό καθηγητήσ έχει κάθε λόγο νάμφισβάλλει, άν ή κόρη του, μιή κοπέλλα δεκάξη χρόνων, είναι δικό του παιδί.

Και δώ άργίζει ή άγωνία τού πατέρα πού ζητάει άπελπισμένωσ βοήθεια άπό την επιστήμη. Μιή βαθειά ελπιανεία θοίσκεται σ' αυτή την ιστορία. "Ο επιστήμονασ πού πασκιζει νά συνθέσει τό σκελετό τού προϊστορικού πιθηκανθρώπου και νομίζει πώσ υποσν νά παραλάβη τή ανωνεία του με τόν ανθρωπο. θοίσκεται σέ άδυναμία νά πιστοποιήσει τή γνησιότητα τού δικού του δημοιογονήματος. πού είναι μονάχα δεκάξη χρόνων. Και νά μιή στυνή, ό νησάλιοσ σσπόδσ πού πάσκιζε νά γιάσει τό βάθη και τή μυστία τής πλάσθησ, νικόθει μέσα του νά νενησιώνται, άπό τόν πόνο και τή ζηλοτυπία, τή νησόρημα τού ποσυτόγονου πιθήρου πού μελειούσε. Σιδή τέλος θυμοσ ή προσπάθειά

του δέν πάει χαμένη. "Οχι άπό την ανθρωπολογική κατασκευή, μόν' άπό κάποια κληρονομική προδιάθεση τής κόρησ του, την κλίση γιά τή μορφίνη, ανακαλύπτει τή γνησιότητα τού παιδιού του, πού τονέ γεμίζει μι' ευτυχία.

Αντή ή ειρωνεία, αήτόσ ό σαρκασμόσ είναι τό βάθοσ κι' ή πραγματική ύπόθεση τού βιβλίου, και ό συγγραφέασ τό δηλώνει άπό μιή άρχήσ με τούδ παρακάτω σίχουσ τού Λαφονταίνου:

«Ένασ άστρολόγοσ μιή μέρα έπесе—Σιδή θάθοσ ένόσ πηγαδιού. Τού είπαν: άνόητε φουκαριά— Ένώ ύβλισ μπουρεισ νά δής μπρόδσ άπ' τή πόδια σου—Γυρεύεισ νά διαβάσεισ πάνω άπ' τό κεφάλι σου;»

—"Ο Φριδερίκοσ Δεφδερ σέ μιή μελέτη του, «Η νέα γαλλική ποίηση», γάνει σέ γενικέσ γραμμέσ την κριτική τού έργου του Charles Vildrac, (σιδή καλύτερου ποιητή τής σχολής τών unanimistes): τού Jean Dorsenne, (προκρινόμενου με μιή φήμη και ζοφερή ειρωνεία) τού Guy — Charles Cros, «μιήσ άπό τέσ πιό δονούμενεσ άστυνικώτερεσ τής έπικήσ μασ» τού Maurice du Plessis και πολλών άλλων.

—"Ενα βιβλίο επίσης με πού ένδιαφέρα γιά κείνουσ πού θέλουν νά σχηματίσουν μιή ιδέα γιά την εξέλιξη τής γαλλικήσ τέχνησ, είναι τό κριτικό βιβλίο τού Camille Mauclair, «Η ανεξάρτητη γαλλική τέχνη κατά τή Τρίτη Δημοκρατία». Είναι μιή ζοφερή μελέτη τών εκδηλώσεωσ τής τέχνησ και τής λογοτεχνίασ σ' όλο αυτό τό διάστημα. "Ο συγγραφέασ σιδή τέλος εκθίρει τή συμπεροφάματά του Παρατηρεί πώσ ή ύπεροβλή τού άτομισμού και τής ανεξαρτητίασ πού χαρακτηρίζει τούδ καλλιτέχνησ και λογοτέχνησ τής έποχής μασ, σιδήθηκε ώσέλιμη γιά την παραγωγή δυνατών και πρωτότυπων έργων. "Ομωσ, λέει, πρέπει νά όμολογήσουμε πώσ οι σημερινοί μασ καλλιτέχνησ δέν άφησαν τίποτα όρθό, καταργώντιασ όλουσ τούδ κανόνεσ, έτοι πού ό άτομισμόσ τουσ φτάνει τή σύνορα τής αναρχίασ.

Και ό συγγραφέασ προβλέπει πώσ, ύστερα από ένα σιαμάτημα πού θά τό χρειασει ή ανθρωπότητα γιά νά συγκεντρωθει κι' οργανωθεί κατόπι άπ' τόν τρομερό πόλεμο, θάκοινοθήσει κάποιωσ μειρισμόσ τού άτομισμού, και τότε θά γενηθει «μιή γαλλική τέχνη, όμόγενη, αναδιοργανωμένη, άξια νά δώσει ένα, γαλλικό ύφος, σεβαστό, αναγνωρισμένο και πού νά κρατεί την πρώτη θέση σ' όλον τόν κόσμο.»

"Αν θά φέρει ένα τέτοιο άποτέλεσμα ό πόλεμοσ, είναι προβληματικό. Πολλά και διάφορα περιμένουμε άπ' αυτόν. Καθένας εκείνο πού τόν τρωεί. Μά δέν τό βλέπουμε έντελωσ άπαραίτητο άποτέλεσμά του την κατάργηση τού άτομισμού. "Ηταν ό πόλεμοσ άποτέλεσμα τού άτομισμού, ή μήπωσ τοσαντίο, τού προβατισμού και κοπαδισμού τών ανθρώπων: "Η μήπωσ ανηθισαμε, όλο αυτό τόν καιρό, σιδή άναγκία γιά την ποσίωση πειθαρχία και μασ έγινε δεύτερη φύση; Κι' άραγε δέν είναι επίσης πιθανή μιή αντίδραση, κατόπι, πού νά ύπνώσει τόν άτομισμό άκόμα πιό ψηλά; Τό βέβαιο είναι πώσ άπό πολλά μέρη άνοεί κανέισ παρθέμοιεσ έλλιδεσ ύποταγήσ σέ κανόνεσ κι' άρχέσ.

Μόνο πού δὲ συμφωνοῦν ὅλοι σὲ π ο ι ο ὺ ς κανόνες καὶ π ο ι ε ῖ ς ἀρχές. Κι' εἶσι ὁ κόσμος στήν οὐσία του θά μείνῃ ὅπως καὶ πρῖν. Τὸ πολὺ πολὺ ὁ Μανωλιὸς νὰ δάλει τὰ ρούχα του ἀλλιῶς.

Ἄ γ γ λ ι α.— «Μία σκιά διαβαίνει» εἶναι ἓνα μικρὸ βιβλίον τοῦ Eden Phillpotts, ἓνο ποπορὸ πνευσίχους καὶ πρόξες, ἀνεξάρτητες μεταξὺ τους. Ὁ συγγραφέας εἶναι λάτρης τῆς φύσης, καὶ πολλὰς σελίδες τοῦ βιβλίου εἶναι περιγραφὰς τῆς ὁμορφιάς τῆς ἢ στοχασμοὶ πού τοῦ γεννᾷει τὸ ἀγνάντεμά τῆς· σὲ πολλὰ μέρη δείχνει κάποιον συμβολισμόν κρυμμένον πίσω ἀπ' αὐτὰ, ἢ διηγείται κανένα ἀνέκδοτο πού ὀδηγεῖ σὲ κάποιο ἐπιμύθιον, συνήθως μελαγχολικόν.

—Τὸ ἀμερικανικὸ περιοδικὸ «Λιμπεράτορ» δημοσιεύει τὰ παρακάτω, παρμένα ἀπὸ ἓνα βιβλίον τοῦ George Wyndham, πού ἐκδόθηκε σὺν Λονδίνο καὶ πού εἶναι μιὰ συλλογὴ ἀπὸ διηγήσεις τοῦ Ruskin «πὺν ἐννήθηκε, καθὼς λέει ὁ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ, ἐδῶ κι' ἑκατὸ χρόνια, μὰ ζῶσε σὺν εἰκοστῷ αἰῶνα.»

«Τότε, ἢ διηγήσει γύρω σὲ τὰ ζητήματα τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας, καὶ παρουσιάζει μεγάλο ἐνδιαφέρον ἢ μελέτη τῶν τοιῶν σπουδαίων κι' ἐπιθετικῶν διαφοροποιήσεων χαρακτῆρων. Ὁ Δούκας τοῦ Ἀρτζυλ ἦταν κατασκευαστικὸς σιδηροδρομῶν καὶ σιδηρόδρομοι πῶς θεωροῦσε τοὺς κοινωνικοὺς ὅρους τῆς Ἀγγλίας πῶς ἰκανοποιητικοὺς, καὶ ἴσως σὲ πολλὰ λίγα σημεία δεικνύει πῶς ἰκανοποιεῖται νὰ ἴδῃν μερικὰς ἀλλαγὰς» γελῶσε σ σ γ ε δ ὁ ν περιουσιαστὴς γιὰ τὰ δόγματα τοῦ Ράσκιν γιὰ τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς ζωῆς τῶν ἐργοστασίων» εἶπε τὴν ἰδέαν πῶς οἱ ἐργατικὰς τάξεις εἶχαν πῶς λίγους λόγους γιὰ νὰ παραπονεῖνται, καὶ πῶς οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχαν τίποτα ἐναντίον τοῦ ἰδιοχτήσεως.

«Πράγματι, ἦταν φανερό, πῶς ἀντιπροσώπευε τὴν ἀγγλικὴν συντηρητικότητα—τουλάχιστον ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

«Στὸν ἀντίθετον πόλο βρισκόταν ὁ Ράσκιν—Σοσιαλιστὴς, ὀνειροπόλος Ἰδεαλιστὴς, ἐπιθετὴς τῆς υὸδοῦρας «Λευτεριάς», τοῦ περὶ τὸν πλοῦτον, τοῦ νόθου «Πατριωτισμοῦ». ἄλλος τοῦ φτωχοῦ ἐργατικοῦ κόσμου. Θεωροῦσε τὸ εἰσόδημα τοῦ κεφαλαίου ὡς μιὰν ἀπάνθρωπη τοκογλυφία, μισοῦσε τὸν πόλεμον καὶ τοὺς «μόνιμους στρατοὺς του.»

«Στὴ μέση, ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς δύο, σκεκόταν ὁ Γλάδστον μὲ τὸ θαυμαστὸν του κοῦμα ἀπὸ ποίηση καὶ θετικότητα: Δὲ δεχόταν τὴν ἰδέαν τοῦ Δούκα, καὶ στήν ἰδεολογία ἀκολουθοῦσε τὸ Ράσκιν» δεχόταν τὸν φτωχόν, σιδηρόν ὅλους του τὴν ἀρχήν, ὅμως εἶχε ἐπιτελῶς διαφοροτικὴ ἠνδρὶν σκετικὰ μὲ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐφαρμογῶν. Μιλοῦσε μόνον κατὰ διαστήματα, καὶ πάντοτε βαθυστόχαστα καὶ μὲ καλοσύνη. Ὁ Ράσκιν δίδασκε τίς μεγάλες του τίς ἀλήθειες, κι' ὁ Δούκας ἀπαρτοῦσε ἀντιπόμοινα μὲ τίς ἀντιροησές του...»

«Μ' ἄρεσε ἢ διηγήσει περὶ πόλεμον. Ὁ Ράσκιν μιλοῦσε μὲ λαμπύτητα γιὰ τὸ σκεπτικισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτον σὲ στρατιωτικὰς ἀρχὰς καὶ μὲ τὴν τοῦ ἐθνικοῦ πόλεμον. Θεωροῦσε ἀξιοσημείωτον τὴν ἔκτασιν τοῦ μεγάλου μόνιμου στρατοῦ καὶ ναυτικοῦ, κι' ἔλεγε πῶς ὁ τόπος μας ποτὲ δὲ θὰ προκύψει σκεπτικισμὸν ἐνδῶν τὰ καλύτερα καὶ εὐγενικότερα ἀπ' τὰ παιδικὰ

μας παίρνουν τὸ στρατιωτικὸ ἐπάγγελμα ὡς ἓνα μέσο γὰ νὰ ζήσουν.

«Ἐδῶ ὁ Δούκας τὸν ἔκοψε ἀπότομα.

«Κιῶς αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια κανένας δὲν πηγαίνει σὺν στρατῷ γιὰ νὰ ζητήσῃ τὰ μέσα τῆς ζωῆς.» Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον ὁ Γλάδστον τὸν κόβει γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ Ράσκιν. Ὁ Ράσκιν ὅμως ἀμέσως παίρνει τὸ λόγο: «Ὁρισμένως ὅλοι γι' αὐτὸ πηγαίνουν» πηγαίνουν σὺν στρατῷ γιὰ τὴν κοινωνικὴν θέσιν, γιὰ τὴν στολή, γιὰ τὴν τιμὴν, κτλ. κι' αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ κακόν. Θὰ ἤθελα νᾶταν ὁ κάθε ἄνθρωπος στήν Ἀγγλία καὶ στρατιώτης—ἰκανὸς, διὰν θὰ ἦταν ἀνάγκη, νὰ ὑπερασπίσει τὸ σπῆν του καὶ τὸν τόπον του, ὄχι ὅμως νὰ ὑπάρχει ἓνα ἐπάγγελμα ἀπὸ πολεμιστῆς, πού νὰ ἐνθαρρύνει ἀναγκαστικὰ τὸ φιλοπόλεμον πνεῦμα.»

«Ὅσοι λοιπὸν θὰ θέλατε νὰ καταργήσετε τέλειαν τὸν πόλεμον;» ρώτησε ὁ Δούκας. Σίγουρα, ἂν μπορούσα, εἶπε ὁ Ράσκιν, «καὶ νὰ δάλλω σὴν θέσιν κάθε σπαθιοῦ ἓνα ἀλέτρι.» Σχετικὰ μὲ τὴν ἀγάπην, τὰ γὰρ τῶν Ἀγγλων γιὰ τὸν πόλεμον ὁ Δούκας εἶπε: «Τελοσπάντων, ἢ ἰδέαν μου εἶναι πῶς ὁ Τζὸν Μπόυλ εἶναι πολεμικὸς ἔθνος» καὶ ὑποθέτετε «πῶς ὁ Ράσκιν δὲ σκεπτικιστοῦσε αὐτὸ τὸ ἐθνικὸ αἶσθημα.» «Δὲ οὐδ' ἄρεσει ὁ πόλεμος» ἀποκοιήθηκε ὁ Ράσκιν, «καὶ, πρῶτα πρῶτα, γιατί εἶναι δειλός.»

«Αἰσιανότανε πῶς ὁ πόλεμος—διὰν δὲ γινότανε ἀπὸ ἠθικὴ ἀνάγκη—ἦταν ἓνα τρομερὸν ἐγκλήμα, καὶ πῶς ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐπιτρέπει τὸν πόλεμον. Ὁ Δούκας, σὴν σιγῇ, τοῦ ὀρίστηκε μὲ χιαιδίτη καὶ ζήτησε τὴν κοίση τοῦ Γλάδστον πού ἔβλεπε διαταγτικὸς. Αὐτὸ, υολοντοῦτο, ἰκανοποίησε τὸ Δούκα πῶς θεώρησε τὸν ἀντίπαλόν του γιὰ νικημένον, καὶ τελείωσε τὴν συζήτηση λέγοντας: «Φαίνεται πῶς θέλετε ἓνα κόσμον πῶς διαφοροτικὸν ἀπὸ τὸν πραγματικόν. Κίριε Ράσκιν» κτλ.

«Ναίσκε, ὀλίγε, ἓνα νέον οὐρανὸν καὶ μιὰ νέα γῆ, κι' ὅλα τὰ παλιὰ νὰ λείψουν γιὰ πάντων, ἀπάντησε αὐτός, σκεπτικιστοῦσε εἶσι ὁμοίως τὴν ἰδέαν του καὶ δίδοντας ἓνα γελοῦμενον τέλος σὲ μιὰ φιλικὴν συζήτηση.»

Ἐπέροχη εἰκόνα τριῶν ἀνθρώπων. Τρεῖς, χαρακτῆρες, καὶ τρεῖς διανοητικότητες, σεβαστὲς κι' οἱ τρεῖς, ἐνδῶν ἀπὸ κάτω τοὺς δὲν κρύβεται ἀτομικὸν συμφέρον. Μά, δίχως νὰ τὸ θέλουμε, σκεπτικιστοῦμε ἰδιαίτερα τὸν μεγάλον Ἀγγλο ἰδεολόγον πολιτευτὴν πού μ' ἀνησυχία ἀναμετράει τὸν ποταμὸν πού χωρίζει τὴν ἰδεολογία ἀπὸ τὴν ἐφαρμογήν,—τὸν αἰῶνα.

Δὲν μπορεῖ νὰ μὴ μαθαίνουμε σὺν σκεπτικισμῷ καὶ νουσιωμένην τὴν γλώσσα. Καὶ κανονισμένην θὰ πῆ σύστημα καὶ μέθοδος καὶ γνώση θετικὴ καὶ ἐξ ἀντικειμένου, ὄχι τὰ ὑποκειμενικὰ γόστα καὶ τὰ κομπογιαντικὰ σύμφωνα μὲ τὴν κοινήν ματιὰν τοῦ ἐνός καὶ μὲ τὴν υψηλὴν γνώμην τοῦ ἄλλου, μὲ τὰ «αὐτὸ ἐπεκράτησε» καὶ «αὐτὸ δὲν τὸ λέμε», καὶ «αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω», καὶ «αὐτὸ τῶς θὰ τὸ ποῦμε», καὶ «αὐτὸ πάει, κι' αὐτὸ δὲν πάει».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

— ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ. Τόμος Β. Έκδοτης Δρ. Ορέστης Χρηστίδης. Λευκωσία. Πουκοίλη ύλη από τους λογίους της Κύπρου.—Μια μετάφραση της «Σίστρα», δράματος του Ραμπνντρανλθ Ταγγόρ.—Ποιήματα κ. λ. π.

—ΓΡΑΚΧΟΣ (15 Ιουλίου). — Έσωτερική κ' Έξωτερική επίθεωρησις.—Κομμουνιστικόν Κόμμα.—Τό Σοσιαλιστικόν Πρόγραμμα.—Τό έργατ. ζήτημα εν Έλλάδι.—Ο πολιτικὸς ὀργανισμὸς τῆς Ρωσικῆς Δημοκρατίας τῶν Σοβιέτ.—Ἡ πολιτικὴ μόρφωση ἐν τῷ σχολείῳ.

— ΔΕΛΤΙΟ. Τεύχος IV. Ὁδηγητὴς Λίνος Καρζῆς.

— MERCURE DE FRANCE. (16 Ιουλίου). — Σύνκρουση τῶν πίστεων καὶ φιλολογικῶν ἠθῶν στή Γαλλία πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμον.— Ποιήματα τοῦ Ρενέ Κερνυκ.— Ἡ πολιτικὴ τῆς μετανάστευσις στή Γαλλία.—Γιὰ τὸν Τσεχοσλοβακίκο ποιητὴ Πέτρο Μπεζρούτς.—Ἐπιθεώρηση τοῦ Δεκαπενθημέρου.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Χ. Strich.—Ἄν δὲ θέλεις νὰπαντήσεις σ' ὅ,τι σοῦ γράφωμε, αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος νὰ πᾶψεις νὰ μᾶς στέλνεις τὴ συνεργασία σου. Περιμένουμε. κ. Β. Κ. Ἀστερ. Δὲν εἶναι ἀσκημη, ὅμως θὰ θέλαμε νὰ τὸ δούλευες λίγο ἀκόμα. Προπάντων ἐκείνη τὴ φράση, ἀρχή, ἀρχή: Ἦταν ἀνοιξη κτλ. Κάνει ἐντύπωση σὶ στενοχωρημένη μετάφραση, τὸ ἔνα πὼν κάτω ἀπὸ τὸ ἄλλο πὼν δὲν πᾶει καλὰ σὲ ποιητικὸ λόγον.—κ. Ανθ. Στροζ. Λάβαμε.—κ. Β. Σκοτσ. Πολὺ νόστιμα. Στείλε μας κ' ἄλλα κ' ἄς μὴ δημοσιεύονται.—κ. Viviane. Λάβαμε. κ. Ν. Ηλιόπ. Βέβαια καλύτερα, καὶ θὰ ἦταν γιὰ δημοσίευσιν, ἂν ἔλειπαν μερικὰ στιχογραφικὰ ψεγάδια, καθὼς καὶ κάτι λέξεις χεραίνουσι, ἀστριά, χτεὶ κτλ.—κ. Γ. Οἶκ. Τὸ λάβαμε.—κ. Μ. Οἶκ. Θὰ δημοσιευτοῦν ὁμως δὲν ξέρουμε πότε, γιὰτὶ δὲν ἔχουμε τόπο. Μήπως ἔχεις μικρά;—κ. Lux No 1. Ὑπάρχει πλαστοπροσωπεία, ὄχι ὅμως καὶ πλαστοψευδωνυμία. Ὡστε ἄδικη ἢ διαμαρτυρία σου. Ἐπειτα σὲ βεραιώνουμε πὼς ὁ ἰε ρ ω μένος πὼν πήρε τὸ γνωστότατο ψευδώνυμό σου, τὸ ἀγνωστοῦσε ὅλως διόλου.—κ. Β. Βλασ. Λάβαμε.—κ. Μάνο Κέλλα. Δημοσιεύουμε δὴ τὸ ἐπίγραμμά σου στὸν κ. Ξενοπούλο. ἂν καὶ τὸ βρισκόμεν λίγο σκληρό:

Ἀλήθεια, εἶν' οἱ «Φοιτητὲς» καὶ τὸν ἀριστοῦργημα καὶ τοῦ μυαλοῦ σου γνήσιο, Γρηγόρη, δημοῦργημα, κ' ἂν μερικοὶ τὸ βρήκανε πὼς εἶναι τερατοῦργημα σκότωσ' τους ὅλους. Φαίδωνα, καὶ δὲ θάναυ κακούργημα ὅσο γιὰ τᾶλλα, θὰ δημοσιευτοῦν ἀργότερα, μετ' τὴ σειρά τους.—κ. Μικρό. Ἀπὸ τὰ τρία ἐπιγράμμά σου δημοσιεύουμε τὸ ἔνα, τὸ ἀφιερωμένο στὸν Πορφύρα:

Τόσο ἀργὰ παίζεις καὶ σὺ τὴ θλιβερὴ σου λύρα πὼν καὶ γραφὴ κ' ἀνάγνωσι θὰ ἔχασες Πορφύρα.—κ. Α. Δοῖζο. Χίο. Τὰ λάβαμε κ' εὐχαριστοῦμε. Ἡ «Ταβερνάρα» θὰ δημοσιευτεὶ ἀργότερα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 23ης Αὐγούστου 1918 «περὶ κατατάξεως κλπ. μαθητῶν τῆς Ἀβερωκείου Γεωργικῆς Σχολῆς Λαρίσης, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 817 πρότασιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ὀρίζομεν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1919—1920 εἰσακτέων μαθητῶν τῶν μὲν ἑσωτερικῶν εἰς τριάκοντα (30), τῶν δὲ ἑξωτερικῶν εἰς δέκα πέντε (15).Ν

Οἱ βουλόμενοι νὰ εἰσαχθῶσιν ὡς ἑσωτερικοὶ μαθηταὶ πρέπει νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργεῖον μέχρι τῆς 15ης Αὐγούστου ἔ. ἔ. τὸ βραδύτερον: α') Αἴτησιν ἐν ἧ ν' ἀναγράφηται καὶ ἡ κατοικία καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ αἰτουῦτος.

β') Ἐνδεικτικὸν τῆς σπουδῆς των, ἤτοι ἀπολυτήριον Δημοσίου Ἑλληνικοῦ Σχολείου μετ' βαθμὸν τοῦλάχιστον καλῶς (6) καὶ διαγωγὴν καμίαν.

γ') Πιστοποιητικὸν γεννήσεως ἐκ τοῦ μητρώου τῶν ἀρρέων, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνεται ὅτι κατὰ τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. θὰ ἔχωσι συμπληρώσει τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας, μὴ ὑπερβῆ δὲ 18ον.

Οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ὑποβάλλουσι πιστοποιητικὸν τῆς Προξενικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἱερέως τῆς Κοινοῦτητος.

Οἱ βουλόμενοι νὰ εἰσαχθῶσιν ὡς ἑξωτερικοὶ μαθηταὶ πρέπει νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργεῖον τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 10ης Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. τὰ ἀπὸ ὡς καὶ οἱ ἑσωτερικοὶ πιστοποιητικά. Ἡ ἡλικία ὅμως τούτων δέον κατὰ τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἔ. ἔ. νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 18 ἐτῶν καὶ κατωτέρα τοῦ 23ου.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχόντων τὰ ἀνωτέρω προσόντα ὑπερβαίη τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀρισθειῶν θέσεων, καταρτίζεται πῖναξ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ δν κέκτηται ἕκαστος εἰς τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τυχόν παρουσιασθησομένου ἐνδεικτικοῦ ἀνωτέρων σπουδῶν.

Μεταξὺ πλειόνων ἐχόντων τὸν αὐτὸν βαθμὸν προτιμῶνται οἱ παρουσιάοντες ἐνδεικτικὸν Δημοτικῶ ἢ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐδρευόντος εἰς ἀγροτικὴν κοινότητα, ὄντες δὲ τέκνα γονέων ἀσκούτων τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γεωργοῦ.

Ἐκ τῶν ἐγγραφέντων ἀποβάλλονται τῆς Σχολῆς οἱ ποσοαγαόντες ψευδῆ πιστοποιητικά καὶ προβάοντες εἰς ἀνακριθεῖς δηλώσεις περὶ τῶν προσόντων αὐτῶν, ἐπιφύλασσομένης καὶ τῆς ποινικῆς διώξεως.

Καθ' ἑξαμηνίαν οἱ μὲν ἑσωτερικοὶ μαθηταὶ προπληρώνουσι εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Σχολῆς δραχ. 350 διὰ τοσοῦτα καὶ διδάκτρα, οἱ δὲ ἑξωτερικοὶ δραχ. 25 διὰ διδάκτρα.

Προσέτι κατατίθενται ὑπ' ἐκάστου μαθητοῦ δραχ. 50 ἅμα τῇ εἰσόδῳ του εἰς τὴν Σχολὴν ἵνα χρησιμεύωσι πρὸς πληρωμὴν τῶν ζημιῶν; ἂς ὁ μαθητὴς ἤθελεν ἐπιπέσει κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν του εἰς τὴν Σχολὴν, τὸ δὲ τυχὸν ὑπόλοιπον παραδίδεται αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» καὶ τῶν ἐφημερίδων.

Ὁ Ὑπουργὸς
Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ

ΚΑΠΝΑ
ΣΙΓΑΡΕΤΑ

ΜΕΞΗ